

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут філології

Кафедра слов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна польська мова

Освітня програма	Польська мова і література. Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	035 Філологія. 035.33 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - польська
Галузь знань	03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

ТРЕТІЙ СЕМЕСТР

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна польська мова (Фонетика. Фонологія. Морфонологія)
Викладач (-і)	к.ф.н. Скрипник Мар'яна Володимирівна к.ф.н. Щербій Наталія Олегівна
Контактний телефон викладача	+380-342-59-60-63 +380967481193
E-mail викладача	mariana.skrypnyk@pnu.edu.ua natalia.shcherbii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	лекційні години – 30, практичні години – 36, самостійна робота – 114.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації проводяться щосереди з 14.00 по 15.00 год. Крім цього, консультації можливі в день проведення лекційних та практичних занять. У разі потреби – в онлайн режимі та у будь-який зручний робочий час викладача за попередньої домовленості зі студентом.
2. Анотація до курсу	
Навчальний курс висвітлює базу знань про: фонетичну систему польської мови (систему голосних і приголосних звуків, особливості акценту, поділу слів на склади, асиміляційні процеси, норми правильної літературної вимови); основи морфонології (принципи чергування приголосних і голосних звуків в польській мові).	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є познайомити студентів з теоретичними положеннями фонетики, фонології, морфонології, які ґрунтуються на здобутках польської та вітчизняної лінгвістичної науки, здійснити всебічний аналіз звукових одиниць польської мови, забезпечити фахову підготовку з сучасної польської літературної мови.</p> <p>Завдання – сформувати у студентів артикуляційну базу польської мови, ознайомити з особливостями вимови та акцентно-ритмічною мелодійною організацією мовлення, навчити здійснювати практичний аналіз фонетичних, фонологічних і морфонологічних явищ (теорія чергування) польської мови; виробити науковий лінгвістичний світогляд та навички вести самостійну дослідницьку роботу; виробити навички застосування прийомів і методик фонетичного і фонологічного аналізу текстів польської мови.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Компетентності: знання теоретичних положень фонетичного, фонологічного й морфонологічного розділів науки про мову (поняття про звук, фонему, літеру, морфему; принципи класифікації голосних та приголосних звуків польської мови; норми правильного наголошування слів; принципи поділу слів на склади; особливості чергування голосних та приголосних звуків при відмінюванні та деривації слів).</p> <p>Компетенції: здатність читати й розуміти польські писемні тексти різних стилів (відповідно до вимог для рівня B1 за міжнародною класифікацією знання іноземної мови), здатність розуміти на слух тексти на рівні B1; правильно відміняти слова, застосовуючи правила чергувань польської мови, необхідні для подальшої якісної професійної діяльності філолога, перекладача; створювати писемні й усні тексти на різні комунікативні теми на рівні B1, перекладати польські тексти на українську мову та навпаки на рівні B1.</p> <p>Здатність аналізувати тексти польською мовою із застосуванням фонетичного та</p>	

морфонологічного аналізу; здатність творчого підходу до аналізу фонетичних, фонологічних одиниць польської мови з подальшим застосуванням прийомів і методик фонетичного і фонологічного аналізу у професійній діяльності філолога.
Здатність вести самостійну дослідницьку роботу, розв'язувати лінгводидактичні й дослідницькі завдання.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
практичні заняття	36
самостійна робота	114

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
III	035 Філологія 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша польська	2	Нормативний

Тематика курсу (лекції)

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінк и	Термін виконанн я
Тема 1. <u>Wprowadzenie do dyscypliny „Współczesny język polski”</u> <i>- język polski wśród innych języków słowiańskich; - kwestia pochodzenia literackiego języka polskiego; - krótki przegląd badań nad językiem polskim; - ogólna typologia języka polskiego</i>	лекція	6, 7, 8 12 (С. 38-60, С. 62-82)	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 2 год.		протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 2. <u>Przegląd badań teoretycznych dotyczących kwestii pochodzenia literackiego języka polskiego. Dyskusje badaczy polskich</u>	самостійна робота	6, 7, 8 12 (С. 38-60, С. 62-82)	опрацювати відповідні наукові джерела, підготувати науковий проєкт із застосуванням карти Польщі для представлення наукової дискусії про походження літературної польської мови, 10 год.	1 бал	протягом семестру
Тема 3. <u>Fonetyka jako dział językoznawstwa</u> <i>- miejsce fonetyki w językoznawstwie; - podział dyscyplin w obrębie fonetyki; - budowa i funkcje narządów mowy; - metody badań fonetycznych</i>	лекція/ практичне заняття	6, 7, 8 12 (С. 38-60, С. 62-82)	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 4. <u>Związek fonetyki z innymi dyscyplinami naukowymi</u>	самостійна робота	6, 7, 8 12 (С. 38-60, С. 62-82)	опрацювати відповідні наукові джерела, створити схему, яка представляє	2 бали	протягом семестру

			інформацію про те, яким чином застосовуються знання прикладної фонетики з такими дисциплінами як: <i>логопедія, сурдопедагогіка, криміналістика, психологія, соціологія</i> , 17 год.		
Тема 5. <u>Metody badań fonetycznych</u>	самостійна робота	6, 7, 8	підготувати презентацію зі застосуванням програми <i>Prezi</i> про методи досліджень у фонетиці, описавши принципи методів: палатографування; фотографування, кінозйомка, рентгенографування, міографування тощо., 17 год.	1 бал	протягом семестру
Тема 6. <u>Budowa i funkcje narządów mowy</u>	самостійна робота	8	створити словничок польських назв органів мовлення та слуху, 10 год.	1 бал	Протягом семестру
Тема 7. <u>Zasady fonologii</u> - <i>podstawowe wiadomości z fonologii;</i> - <i>głoska i fonem. Alofon</i> - <i>typy opozycji fonologicznych;</i> - <i>fonem – morfem – wyraz.</i>	лекція	6, 7, 8	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно 3 електронним розкладом
Тема 8. <u>Historia badań fonologicznych</u>	самостійна робота	6, 7, 8, 9	опрацювати наукові джерела, що представляють історію вивчення фонемі в науковій практиці 10 год.	1 бал	протягом семестру
Тема 9. <u>Opis artykulacji samogłosek</u> - <i>głoska</i> - <i>alfabet fonetyczny</i> - <i>klasyfikacja samogłosek języka polskiego. Trójkąt Bemiego</i>	лекція	6, 7, 8, 9	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно 3 електронним розкладом
Тема 10. <u>Opis artykulacji spółgłosek</u> - <i>kryteria analizy spółgłosek;</i> - <i>klasyfikacja artykulacyjno-akustyczna spółgłosek języka polskiego:</i> • <i>udział rezonansu nosowego;</i> • <i>sposób artykulacji;</i> • <i>miejsce artykulacji;</i> • <i>udział wiązadeł głosowych;</i> • <i>spółgłoski twarde, miękkie i zmiękczone</i>	лекція	6, 7, 8	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно 3 електронним розкладом
Тема 11. <u>Transkrypcja fonetyczna tekstów polskich</u>	самостійна робота	9	зробити фонетичний аналіз текстів, 20 год.	1 бал	протягом семестру
Тема 12. <u>Akcent w języku polskim</u> - <i>pojęcie akcentu, rodzaje akcentów;</i> - <i>pojęcie klityków: enklityki, proklityki;</i> - <i>sylaba, kryteria podziału wyrazów na sylaby.</i>	лекція	16	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно 3 електронним розкладом

Тема 13. Podział wyrazów na sylaby	самостійна робота	Онлайн платформа E-podręczniki.pl	вправи у рубриці „Wśród liter, głosek i sylab” на онлайн-платформі, URL: https://epodreczniki.pl/a/wsrod-liter-glosek-i-sylab/DXiq1YsI1 10 год.	1 бал	протягом семестру
Тема 14. Zmiany fonetyczne w artykulacji głosek - <i>asymilacji fonetyczna (upodobnienie);</i> - <i>dysymilacja;</i> - <i>redukcja;</i>	лекція	6, 7, 8	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 15. Transkrypcja testów pisanych i ustnych	самостійна робота	6, 7, 8	фонетичний аналіз текстів з урахуванням та поясненням фонетичних асиміляційних змін у словах, 10 год.	1 бал	протягом семестру
Тема 16. Morfologia. Zagadnienia morfonologii - <i>morfologia jako dział językoznawstwa;</i> - <i>pojęcie alternacji;</i> - <i>typy alternacji.</i>	лекція	6, 7, 8	опрацювати лекційний матеріал та відповідні наукові та науково-методичні джерела, 4 год.		протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 17. Analiza morfonologiczna wyrazów	самостійна робота	6, 7, 8	виконати вправи про чергування голосних та приголосних звуків польської мови 10 год.	1 бал	протягом семестру
Екзаменаційна робота	екзамен	1-17, лекційний матеріал	7 год.	50 балів	Згідно з електронним розкладом

Тематика курсу (практичні заняття)

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Przedmiot i zakres fonetyki i fonologii. - <i>Historia fonetyki.</i> - <i>Metody badań w fonetyce.</i> - <i>Działy fonetyki.</i> - <i>Zastosowanie fonetyki.</i>	практичне заняття	2-5	вивчити напам'ять одну із запропонованих скоромовок, 4 год	Макс. 5 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 2. Podstawy ortografii języka polskiego	практичне заняття	28	словниковий диктант, фонетично-орфографічні вправи, 2 год	Макс. 5 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 3. Prozodia, ortoepia i fonologia współczesnego języka polskiego. - <i>Akcent. Typy akcentów. Akcent w języku polskim.</i> - <i>Wyrazy i formy z akcentem na trzeciej i czwartej sylabie od końca. Proklityki i enklityki.</i> - <i>Sylaba. Typy sylab. Zasady podziału wyrazów na sylaby.</i> - <i>Norma ortoepiczna. Kodyfikacja wymowy. Wymowa staranna i potoczna.</i> -	практичне заняття	2-5	прочитати текст польською мовою, виписати слова із винятковим наголошуванням – вправа 8, 3 4 год.	Макс. 2 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом

<i>Główne tendencje rozwojowe w zakresie polskiej fonetyki.</i>					
Тема 4. Aspekt artykulacyjny, akustyczny i percepcyjny dźwięków mowy. <i>-Narządy mowy i sluchu, ich funkcje w procesie artykulacji i percepcji dźwięków mowy.</i>	практичне заняття	2-5	бліц-опитування теоретичного матеріалу, 2 год	Макс. 5 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом 3
Тема 5. System fonetyczny współczesnego języka polskiego. <i>-Zmiany dźwięków w procesie artykulacji. -Analiza fonetyczna, zapis fonetyczny.</i>	практичне заняття	2-5	записати фонетично вірш Chrząszcz, 2 год	Макс. 2 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом 3
Тема 6. Zależności między pisownią a wymową.	практичне заняття	2-5	виконати вправи, 2 год	Макс. 2 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 7. Podsystemy systemu fonetycznego języka polskiego (system samogłoskowy i system spółgłoskowy). <i>-System samogłoskowy: akustyczne i artykulacyjne cechy samogłosek; główne zasady klasyfikacji samogłosek. -Samogłoski nosowe, osobliwości ich artykulacji. -Półsamogłoskowe głoski ([u], [i]).</i>	практичне заняття	2-5	вписати 10 слів з художньої літератури і охарактеризувати всі голосні звуки, 2 год	Макс. 2 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом 3
Тема 8. Akustyczne i artykulacyjne cechy spółgłosek. <i>-Główne zasady klasyfikacji spółgłosek (miejsce artykulacji, sposób artykulacji, udział wiązań głosowych w procesie artykulacji). -Spółgłoski twarde, miękkie, zmiękczone. Palatalność asynchroniczna. -Analiza fonetyczna.</i>	практичне заняття / контрольна робота	2-5	вправи, контрольна робота, 6 год	Макс. 5 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом 3
Тема 9. Test	контрольна робота	2-5	1 год.	Мак. 10 б.	протягом семестру згідно з електронним розкладом 3
Тема 10. Fazy głoski. Uwarunkowania pozycyjne głosek w procesie mówienia. <i>-Upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe. -Upodobnienia martwe i żywe. -Upodobnienia wsteczne i postępowe. -Upodobnienia pod względem dźwięczności, miejsca artykulacji, sposobu artykulacji. Wymowa spółgłosek w wygłosie. -Uproszczenie grup spółgłoskowych. -Fonetyka międzywyrazowa: wymowa warszawska i krakowska. Transkrypcja i jej typu.</i>	практичне заняття / контрольна робота	2-5	вправи, вписати 3 художньої літератури приклади асиміляції. Самостійна робота, 6 год	Макс. 5 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом 3
Тема 11. System fonologiczny współczesnego języka polskiego. <i>-Fonem jako podstawowa jednostka fonologii. Fonem a głoska. Cechy fonologiczne. -Wymiany fonemów samogłoskowych i spółgłoskowych we współczesnym języku polskim</i>	практичне заняття	2-5	вправи, 2 год	Макс. 2 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом
Тема 12. Warianty fonemu – alofony. <i>-Warianty fakultatywne. -Fonologiczne zapisy tekstów.</i>	практичне заняття	2-5	фонетично записати польський текст	Макс. 5 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом

			улюбленої пісні, 4 год		розкладом
Тема 13. <u>Test</u>	контрольна робота	2-5	1 год	Макс. 10 б	протягом семестру згідно з електронним розкладом

6. Система оцінювання курсу

<u>Загальна система оцінювання курсу</u>	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»): URL: https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-orhanizatsiiuosvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsiiosvitnoho-protsesu-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeniVasylii-Stefanyka».pdf . Загальні 100 балів включають: 20 балів за практичні заняття, 20 балів за контрольні роботи, 10 балів за самостійну роботу, 50 балів за іспит.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення питання.
Практичні заняття	Відповідь оцінюється у площині п'ятибальної системи.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліною форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів допуску до іспиту складає не менше 25 балів

7. Політика курсу

<p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатськийнаціональний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf і Положення 2 https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/02/code_of_honor.doc</p> <p>Згідно зі статтею 58 Закону України «Про вищу освіту», науково-педагогічні працівники ЗВО зобов'язані: забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні; дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються у ЗВО, дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами вищої освіти; розвивати в осіб, які навчаються у ЗВО, самостійність, ініціативу, творчі здібності; дотримуватися законів України, статуту та Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf)</p>

7. Рекомендована література

<p>Методичні рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Беляєва І. Методичні рекомендації і вправи з практичної фонетики і орфоєпії сучасної польської мови, Івано-Франківськ 2008, 23 с. <p>Посібники:</p>

2. Кравчук А. Польська мова з елементами правопису для українців, що вивчають польську мову, Навч. посіб., Київ 2015, 111 с.
3. Кравчук А. Читаємо польською або практична фонетика польської мови, Львів 2005, 90 с.
4. Tambor J. Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Ćwiczenia. Warszawa 2010, 190 s.
5. Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Ćwiczenia, Warszawa 2007.

Граматика:

6. Grzegorzczkova R. Wprowadzenie do semantyki języka, Warszawa 2002, 182 s.
7. Grzegorzczkova R. Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2008, 210 s.
8. Język polski. Kompendium / red. Derwojedowej M., Karaś H., Kopcińskiego D., Warszawa 2005, 933 s.
9. Maciołek M., Tambor J. Głoski polskie. Przewodnik fonetyczny dla cudzoziemców i nauczycieli uczących języka polskiego jako obcego, Katowice 2018, 133 s.
10. Markowski A. Język polski. Poradnik prof. Markowskiego. Problemy językowe i gramatyczne współczesnego Polaka, Warszawa 2007, 301 s.
11. Mędak S. Język polski dla obcokrajowców. Polski od poziomu B1 i wzwyż. Gramatyka i składnia ze 192 ćwiczeniami kreatywnymi, Kraków 2015, 346 s.
12. Nagórko A. Podręczna gramatyka języka polskiego, Warszawa, 2010, 335 s.
13. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa 2002, 142 s.
14. Ostaszewska D., Tambor J., Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa 2012, 142 s.
15. Seretny A., Lipińska E. ABC metodyki nauczania języka polskiego jako obcego, Warszawa, 2016, 332 s.
16. Steffen-Batogowa M. Struktura akcentowana języka polskiego, Warszawa-Poznań, 2000, 328 s.
17. Wiśniewski M. Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, Toruń 1997.

Словники:

18. Drabik L. Słownik języka polskiego. Warszawa : Wyd-wo Naukowe PWN, 2011, 1357 s.
19. Dutka W., Gajewska B., Willman A. Słownik ortograficzny z zasadami gramatyki. Warszawa – Bielsko-Biała 2008, 599 s.
20. Encyklopedia języka polskiego / Pod red. S. Urbańczyka i M. Kucalę, Wyd. 3-cie, pop. i uzupeł., Wrocław, Warszawa, Kraków, 1999, S. 87.
21. Inny słownik języka polskiego / Red. M. Bańko. T. I, II. Warszawa, 2000.
22. Kłosińska A. Słownik ortograficzny. Warszawa 2005, 843 s.
23. Kononenko I., Mytnik I., Wasiak E. Słownik tematyczny polsko-ukraiński. Warszawa 2010, 550 s.
24. Kopaliński W. Słownik symboli. W. Kopaliński, Warszawa : Wiedza Powszechna, 1990, 509 s.
25. Nowy słownik ortograficzny. Warszawa 2003, 942 s.
26. Nowy słownik poprawnej polszczyzny / red. Markowskiego A., Warszawa 2000, 1786 s.
27. Saloni Z., Gruszczyński W., Woliński M., Wołosz R. Słownik gramatyczny języka polskiego. Podstawy teoretyczne. Instrukcja użytkownika, Warszawa 2007, 175 s.

28. Słownik języka polskiego: w 11 t. / pod red. W. Doroszewskiego. Warszawa : Państwowe Wyd-wo „Wiedza Powszechna”, 1959. T. 2. 1050 s.
29. Słownik ortograficzny z wymową / Pod red. L. Drabik. Warszawa 2016.

Интернет-словники та корпуси польської мови:

30. Miejski słownik slangu i mowy potocznej. URL: <https://www.miejski.pl/>
31. Narodowy Korpus Języka polskiego. URL: <http://nkjp.pl/>
32. Poradnia językowa. URL: <https://sjp.pwn.pl/poradnia>
33. Słownik języka polskiego. URL: <https://sjp.pwn.pl/>
- Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://www.wsjp.pl/>

Онлайн-платформи для виконання практичних завдань:

34. E-podręcznik.pl. URL: <https://epodreczniki.pl>
35. Онлайн-програма для створення презентацій, URL: <https://prezi.com/>
36. Онлайн-програма для створення тестових завдань, URL: <https://kahoot.it/>

Викладачі: кандидат філологічних наук **М. В. Скрипник**,
кандидат філологічних наук, доцент **Н. О. Щербій**